

88³ straipsnis. Asmens, kuris registruojasi smulkiojo verslo schemų kitose valstybėse narėse taikymo tikslais, ataskaita

1. Pasibaigus kalendoriniam ketvirčiui asmuo, kuris registruojasi smulkiojo verslo schemų kitose valstybėse narėse taikymo tikslais, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio paskutinės dienos mokesčio administratoriui privalo pateikti ataskaitą (neatsižvelgiant į tai, ar faktiškai vykdyta ekonominė veikla), kurioje nurodoma:

1) pagal šio Įstatymo 74¹ straipsnio 1 dalį suteiktas identifikacinis PVM numeris;

2) bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą Lietuvos Respublikos teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma eurais per kalendorinį ketvirtį, už kuri ataskaita teikiama;

3) bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą kitų valstybių narių teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma eurais, apskaičiuota taikant Europos Centrinio Banko pirmą tų kalendorinių metų dieną paskelbtus valiutos kursus, o jeigu tą dieną kursai nebuvo paskelbti, – kitą dieną paskelbtus valiutos kursus, per kalendorinį ketvirtį, už kuri ataskaita teikiama. Jeigu kitoje valstybėje narėje, taikant smulkiojo verslo schemą kitoje valstybėje narėje, yra nustatytos kelios atlygio ribos, bendros atlygio sumos turi būti nurodomos atskirai pagal kiekvieną ribą.

Komentaras

1. Lietuvos apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs smulkiojo verslo schemų (toliau – SVS) kitose valstybėse narėse taikymo tikslais pasibaigus kalendoriniam ketvirčiui mokesčių administratoriui turi pateikti ketvirtinę ataskaitą. Ketvirtinės ataskaitos pildymo, teikimo ir tikslinimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025 m. sausio 17 d. viršininko [įsakymu Nr. VA-5](#) „Dėl Lietuvos Respublikos apmokestinamųjų asmenų, kurie registruojasi smulkiojo verslo schemų kitose valstybėse narėse taikymo tikslais, įregistravimo / išregistravimo, identifikacinio pridėtinės vertės mokesčio numerio suteikimo bei ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. VA-5).

2. Ketvirtinėje ataskaitoje turi būti nurodyta:

2.1. asmeniui suteiktas identifikacinis PVM numeris su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje;

2.2. bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą Lietuvoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma eurais be PVM. Į bendrą atlygio vertę neįtraukiamas atlygis gautas iš PVM neapmokestinamos veiklos (pavyzdžiui, švietimo, medicinos, socialinės veiklos, ir kitų sandorių); atlygis už ilgalaikio turto, naudoto apmokestinamojo asmens ekonominėje veikloje, tiekimą (pavyzdžiui, pastato ar pastato dalies arba žemės statybai tiekimas); gauti avansai; atlygis už nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų tiekimą ir PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytų finansinių paslaugų teikimą tuo atveju, kai šie sandoriai yra atsitiktinio pobūdžio ir apmokestinamasis asmuo įprastai nesiverčia tokios rūšies veikla;

2.3. bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą kitų valstybių narių teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma eurais be PVM. Sprendžiant klausimą, koks atlygis turi būti įtraukiamas, pagrindinis kriterijus yra tai, ar apmokestinamojo asmens tiekiamos prekės, teikiamos paslaugos, būtų apmokestinamos, jei SVS, kitose valstybėse narėse, nebūtų taikoma. Į bendrą atlygio vertę neįtraukiamas atlygis gautas iš atsitiktinių sandorių, pvz., pastato ar pastato dalies arba žemės statybai tiekimo; naujų transporto priemonių tiekimo iš vienos valstybės narės į kitą; PVM nepamokestinamos veiklos sandoriai, pvz., švietimo, medicinos, socialinės veiklos, kiti sandoriai, kurių atitinkama valstybė narė neįtraukia.

3. Ketvirtinės ataskaitos mokestinis laikotarpis yra kalendorinis ketvirtis, ji pateikiama pasibaigus kalendoriniam ketvirčiui, iki kito ketvirčio pirmo mėnesio paskutinės dienos.

4. Ketvirtinės ataskaitos turi būti pateiktos už visus laikotarpius, kuriais apmokestinamojo asmens, įsiregistravusio SVS kitose valstybėse narėse, registracija bent vieną laikotarpio dieną buvo aktyvi.

5. Jei apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, nepateikia ketvirtinės ataskaitos per nustatytą terminą, tai po ataskaitos pateikimo termino pabaigos jam yra siunčiamas priminimas apie laiku nepateiktą ataskaitą. Po pavėluoto ketvirtinės ataskaitos pateikimo ir / ar tokio priminimo išsiuntimo, valstybės narės, kuriose apmokestinamasis asmuo taiko SVS, gali panaikinti suteiktą išimtį neapmokestinti PVM tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų ir reikalauti įvykdyti PVM prievolės jų šalyse. Jeigu valstybės narės nepareikalavo įvykdyti PVM prievolių jų šalyse, ketvirtinės ataskaitos, jei jos ir teikiamos pavėluotai, privalo būti pateiktos SVS sistemoje (išskyrus atvejus, kai nuo ketvirtinės ataskaitos pateikimo termino pabaigos praėjo daugiau nei 3 metai).

6. Apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, neprivalo ketvirtinėje ataskaitoje nurodyti tų valstybių narių, kuriose jis nevykdo ekonominės veiklos.

7. Pateiktų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų vertė (be PVM) ataskaitoje turi būti nurodoma pagal valstybės nars ir išreiškiama eurais. Tačiau euro neįsivedusios valstybės narės gali reikalauti, kad vertė būtų išreikšta jų nacionaline valiuta. Tokiu atveju perskaičiuojant valiutą apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, turi naudoti Europos Centrinio Banko pirmąją tų kalendorinių metų dieną paskelbtą valiutos kursą, o jei tą dieną kursas neskelbiamas, turi naudoti kitą dieną paskelbtą valiutos kursą.

8. Jei valstybė narė, leidžianti taikyti neapmokestinimą PVM, skirsto apyvartas pagal verslo sektorius, apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, turėtų nurodyti patiektų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų vertes atskirai pagal kiekvieną verslo sektorių.

Pavyzdys

Apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, vykdo nuotolinę prekybą prekėmis galutiniams vartotojams, taiko SVS Lietuvoje ir Airijoje. Kitose valstybėse narėse jis nevykdo jokios ekonominės veiklos. Lietuvoje taikoma tik viena nacionalinė metinė riba, o Airijoje taikomos dvi sektoriams nustatytos ribos: viena iš jų nustatyta statybos sektoriui, kita - visiems kitiems verslo sektoriams.

Tarkime, 2025 m. II ketvirtį Lietuvoje patiektų prekių ir suteiktų paslaugų vertė buvo 6 000 Eur, o Airijoje „kitos“ veiklos sektoriuje patiektų prekių ir suteiktų paslaugų vertė - 10 000 Eur. Apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, nevykdo veiklos statybos sektoriuje, taigi šiam sektoriui nustatyta riba netaikoma jokioms jo patiektoms prekėms ar suteiktoms paslaugoms. Duomenys apie patiektas prekes ir suteiktas paslaugas turėtų būti pateikiami ketvirtinėje ataskaitoje.

Ataskaita už II ketvirtį	
Valstybė narė	Vertė (Eur)
Lietuva	6 000
Airija:	
- Statyba	0
- Kita	10 000

Apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, turi atskirai pagal kiekvieną verslo sektorių nurodyti patiektų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų vertes. Jei apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, per kalendorinį ketvirtį

netiekė jokių prekių ir (arba) netiekė jokių paslaugų, pagal minėtus verslo sektorius, jis turėtų ataskaitoje įrašyti nulius.

9. Pirmoje ketvirtinėje ataskaitoje gali susidaryti apyvartos neatitikimas palyginus išankstiniame pranešime dėl SVS kitose valstybėse narėse taikymo pateiktais duomenimis su iki neapmokestinimo PVM taikymo pradžios dienos (kai apmokestinamajam asmeniui suteikiamas identifikacinis PVM numeris su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje) duomenimis. Siekiant tinkamai įvertinti apyvartą į pirmojo ketvirčio ketvirtinę ataskaitą turėtų būti įtraukiamas toliau apibūdintas prekių tiekimas ir (arba) paslaugų teikimas.

1 pavyzdys

2025 m. kovo 4 d. apmokestinamasis asmuo pateikia išankstinį pranešimą dėl SVS kitose valstybėse narėse taikymo. Išankstiniame pranešime nurodoma praėjusių kalendorinių metų (2024 m.) metinė apyvarta ir einamųjų kalendorinių metų (2025 m.) metinė apyvarta, kuri šiame pavyzdyje yra apyvarta nuo 2025 m. sausio 1 d. iki kovo 3 d.

Balandžio 11 d. apmokestinamasis asmuo gauna identifikacinį PVM numerį su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje. Nuo balandžio 11 d. apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, gali pradėti neapmokestinti PVM savo tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų. Pirmoji ketvirtinė ataskaita, kurią turi pateikti šis asmuo, yra 2025 m. II kalendorinio ketvirčio ataskaita ir apima balandžio, gegužės ir birželio mėnesiais įvykdytus sandorius. Ji turėtų būti pateikta laikotarpiu nuo 2025 m. liepos 1 d. iki liepos 31 d.

Siekiant deklaruoti sandorius, įvykdytus nuo išankstinio pranešimo pateikimo dienos (kovo 4 d.) iki I kalendorinio ketvirčio pabaigos (kovo 31 d.), kurie įtraukiami į metinę apyvartą, apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, pirmoje ketvirtinėje ataskaitoje, be ketvirtinėje ataskaitoje nurodyto II kalendorinio ketvirčio laikotarpiu atliktų sandorų vertės eurai (be PVM), turi nurodyti ir bendrą patiektų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų nuo išankstinio prašymo pateikimo dienos iki paskutinės I kalendorinio ketvirčio dienos (2025-03-04 – 2025-03-31), vertę eurai (be PVM).

Nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. kovo 3 d. įvykdyti sandoriai jau yra įtraukti į išankstinį pranešimą.

2 pavyzdys

2025 m. liepos 15 d. apmokestinamasis asmuo pateikia išankstinį pranešimą dėl SVS kitose valstybėse narėse taikymo. Išankstiniame pranešime nurodoma praėjusių kalendorinių metų (2024 m.) metinė apyvarta ir einamųjų kalendorinių metų (2025 m.) metinė apyvarta, kuri šiame pavyzdyje yra apyvarta nuo 2025 m. sausio 1 d. iki liepos 14 d.

2025 m. rugpjūčio 7 d. apmokestinamajam asmeniui suteikiamas identifikacinis PVM numeris su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje. Pirmoji ketvirtinė ataskaita, kurią turi pateikti šis asmuo yra 2025 m. III kalendorinio ketvirčio ataskaita ir apima liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais įvykdytus sandorius. Ji turėtų būti pateikta laikotarpiu nuo 2025 m. spalio 1 d. iki spalio 31 d. Siekiant išvengti išankstiniame pranešime nurodytos metinės apyvartos, kuri jau apima iki liepos 14 d. (imtinai) įvykdytus sandorius, dubliavimo, į pirmąją ketvirtinę ataskaitą turėtų būti įtraukti tik laikotarpiu nuo 2025 m. liepos 15 d. iki 2025 m. rugsėjo 30 d. įvykdyti sandoriai.

3 pavyzdys

2025 m. gruodžio 20 d. apmokestinamasis asmuo pateikia išankstinį pranešimą dėl SVS kitose valstybėse narėse taikymo. Išankstiniame pranešime nurodoma praėjusių kalendorinių metų (2024 m.) metinė apyvarta ir einamųjų kalendorinių metų (2025 m.) metinė apyvarta, kuri šiame pavyzdyje yra apyvarta nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 19 d.

2026 m. sausio 16 d. apmokestinamajam asmeniui suteikiamas identifikacinis PVM numeris su žymeniu „EX“ numerio pabaigoje. Pirmoji ketvirtinė ataskaita, kurią turi pateikti šis asmuo yra 2026 m. I ketvirčio ataskaita ir apima 2026 m. sausio, vasario ir kovo mėnesiais įvykdytus sandorius. Ji turėtų būti pateikta laikotarpiu nuo balandžio 1 d. iki balandžio 30 d. Siekiant deklaruoti sandorius, įvykdytus nuo išankstinio pranešimo pateikimo dienos (2025 m. gruodžio 20 d.) iki 2025 m. IV kalendorinio ketvirčio pabaigos (gruodžio 31 d.), apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, juos turės įtraukti į 2026 m. I ketvirčio ataskaitą.

2. Jeigu asmuo, kuris registruojasi smulkiojo verslo schemų kitose valstybėse narėse taikymo tikslais, viršija šio Įstatymo 71 straipsnio 2¹ dalies 2 punkte nurodytą ribą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ataskaita pateikiama per 15 darbo dienų nuo šioje dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos, nurodant bendrą atlygio už vykdant ekonominę veiklą Lietuvos Respublikos teritorijoje ir kitų valstybių narių teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas sumą eurai nuo kalendorinio ketvirčio, už kurį teikiama ataskaita, pradžios iki tos dienos, kurią buvo viršyta minėta riba.

Komentaras

1. Atvejais, kai viršijama metinė apyvartos ES riba (100 000 Eur), per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai viršyta ši riba, pateikiama galutinė ataskaita. Ataskaitoje pateikiama ši informacija:

1.1. nuo to kalendorinio ketvirčio pradžios iki metinės apyvartos ES ribos viršijimo dienos Lietuvoje patiektų prekių ir suteiktų paslaugų bendra vertė;

1.2. nuo to kalendorinio ketvirčio pradžios iki metinės apyvartos ES ribos viršijimo dienos visose kitose valstybėse narėse patiektų prekių ir suteiktų paslaugų bendra vertė.

2. ES metinės ribos – 100 000 Eur viršijimas lemia, kad apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, negali naudotis SVS schema visose valstybėse narėse, išskyrus Lietuvą. Apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, netenka galimybės naudotis SVS schema ir Lietuvoje, kai bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą Lietuvoje pateiktas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per praėjusius kalendorinius metus ir einamaisiais metais viršija PVM įstatymo 71 straipsnio 2 dalyje nustatytą ribą.

Pavyzdys

2025 m. rugsėjo 1 d. apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, viršija ES metinę ribą ir per 15 darbo dienų pateikia galutinę ataskaitą. Šis asmuo turi faktiškai nustoti taikyti SVS kitose valstybėse narėse 2025 m. rugsėjo 1 d., nuo to sandorio, dėl kurio metinė apyvarta viršija ES ribą. Galutinėje ataskaitoje turėtų būti nurodyta nuo 2025 m. liepos 1 d. iki rugsėjo 1 d. (imtinai) (iki sandorio, dėl kurio metinė apyvarta ES viršijo Sąjungos metinę ribą (100 000 Eur)) patiektų prekių ir suteiktų paslaugų vertė ir ši ataskaita turi būti pateikta per 15 darbo dienų, skaičiuojant nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.

Viršijus ES metinę ribą – 100 000 Eur, apmokestinamasis asmuo, įsiregistravęs SVS visose valstybėse narėse, leidusiose taikyti neapmokestinimą PVM, netenka galimybės naudotis SVS kitose valstybėse narėse. Tačiau šis asmuo gali toliau naudotis SVS Lietuvoje, jeigu neviršija Lietuvoje nustatytos PVM mokėtojų registravimosi ribos.

Viršijus ES metinės apyvartos ribą, apmokestinamasis asmuo galėtų (jeigu atitinka sąlygas) taikyti specialią vieno langelio principu grindžiamą sistemą (OSS) prekių tiekimui ir (arba) paslaugų teikimui tose valstybėse narėse, kuriose jis vykdo ekonominę veiklą ir kuriose atsiranda deklaruotino ir mokėtino PVM prievolės.

3. Tuo atveju, kai viršijama ES metinė riba – 100 000 Eur ir apmokestinamasis asmuo apie tai neinformuoja tos valstybės narės mokesčių administratoriaus, kurioje riba buvo viršyta, per 15 darbo

dienų pateikdamas galutinę ataskaitą, tos valstybės narės mokesčių administratorius, kurioje riba buvo viršyta, gali apmokestinamajam asmeniui taikyti sankcijas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos ataskaitos formą, jos pildymo ir ataskaitos pateikimo tvarką ir būdus nustato centrinis mokesčio administratorius.

Komentaras

1. Ketvirtinės ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarka nustatyta [Isakyme Nr. VA-5](#).
2. Ketvirtinė ataskaita užpildoma, pateikiama ir tikslinama elektroniniu būdu SVS sistemoje, pasirinkus meniu punktą „Ketvirtinės ataskaitos“.
3. Pateiktos ketvirtinės ataskaitos duomenys gali būti koreguojami tikslinant jau pateiktą ketvirtinę ataskaitą. Terminas, per kurį galima patikslinti ketvirtinę ataskaitą, yra treji metai nuo ketvirtinės ataskaitos pateikimo termino pabaigos.
4. Jei, apmokestinamais asmuo, įsiregistravęs SVS kitose valstybėse narėse, nepateikia ketvirtinės ataskaitos per nustatytą terminą, tai po ataskaitos pateikimo termino pabaigos yra siunčiamas priminimas apie laiku nepateiktą ataskaitą. Po pavėluoto ketvirtinės ataskaitos pateikimo ir / ar tokio priminimo išsiuntimo, valstybės narės, kuriose apmokestinamasis asmuo taiko SVS, gali panaikinti suteiktą išimtį neapmokestinti PVM tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų ir reikalauti įvykdyti PVM prievolės jų šalyse. Jeigu valstybės narės nepareikalavo įvykdyti PVM prievolių jų šalyse, ketvirtinės ataskaitos, jei jos ir teikiamos pavėluotai, privalo būti pateiktos SVS sistemoje (išskyrus atvejus, kai nuo ketvirtinės ataskaitos pateikimo termino pabaigos praėjo daugiau nei 3 metai).

Pavyzdys

Apmokestinamasis asmuo, taiko SVS schemą Lietuvoje ir Latvijoje. Iki III ketvirčio ataskaitos pateikimo termino pabaigos jis nepateikia ketvirtinės ataskaitos Lietuvos mokesčių administratoriui. Tokiu atveju Lietuvos mokesčių administratorius gali pirmiausia nusiųsti priminimą apmokestinamajam asmeniui, taikančiam SVS schemą, kitoje valstybėje narėje, suteikdamas papildomą ketvirčio ataskaitos pateikimo terminą.

Jei apmokestinamais asmuo daugiau kaip 30 kalendorinių dienų vėluoja pateikti ketvirčio ataskaitą arba jei vėluojama pateikti iš eilės dvi ar daugiau ketvirtines ataskaitas, Latvija gali (nors neprivalo) nuspręsti laikinai sustabdyti PVM supaprastinimo, susijusio su SVS schema, taikymą, reikalaudama, kad apmokestinamasis asmuo įsiregistruotų PVM mokėtoju Latvijoje ir pateiktų PVM deklaracijas. Tokiu atveju:

- 1) apmokestinamais asmuo vis dar galėtų savo tiekiamų prekių ir (arba) teikiamų paslaugų neapmokestinti PVM Lietuvoje, jei neviršija registravimosi PVM mokėtoju ribos;
- 2) apmokestinamasis asmuo privalėtų Lietuvoje teikti ketvirtines ataskaitas dėl visose valstybėse narėse (Lietuvoje ir Latvijoje) patiektų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų;
- 3) apmokestinamasis asmuo privalo įsiregistruoti PVM mokėtoju ir teikti PVM deklaracijas Latvijoje.

Jeigu apmokestinamasis asmuo neįsiregistruoja PVM mokėtoju ir neteikia PVM deklaracijų Latvijoje dėl to, kad nepateikė ketvirtinės ataskaitos už III ketvirtį, Latvija gali nuspręsti taikyti baudas arba sankcijas už tai, kad neįsiregistruavo PVM mokėtoju ir neteikia periodinių PVM deklaracijų. Tokios sankcijos ar baudos gali būti taikomos tik jei Latvija pirmiau nustatė apmokestinamojo asmens, taikančio SVS schemą, prievolę įsiregistruoti PVM mokėtoju ir teikti PVM deklaracijas Latvijoje, tačiau apmokestinamasis asmuo, taikantis SVS schemą, tos prievolės neįvykdė. Kai apmokestinamais asmuo, taikantis SVS schemą, laiku pateikdamas ketvirtinę ataskaitą, įrodo, kad laikosi prievolių teikti ataskaitas, Latvija turėtų atleisti tą apmokestinamąjį

asmeni, taikanti SVS schema, nuo prievolės įsiregistruoti PVM mokėtoju ir teikti PVM deklaracijas.